

Per.
Lat
020

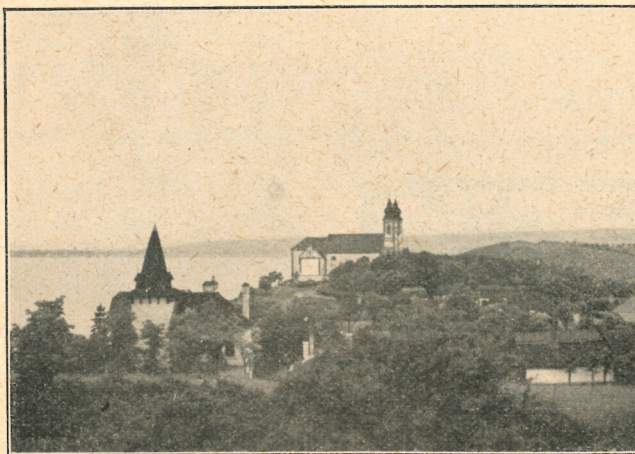
Prodit Budapesti, I. Lipótmezei-út 6. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 tinnuli 80 filleri.

Megjelenik Budapesten, I. Lipótmezei-út 6. tízszer
egy évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

Aestivatio.

Ruri¹ habitantibus vacatio magna et aestivatio² est eadem. Sed non ita urbanis. Isti post annum scholasticum non solum relaxationem³ mentis, sed re vera etiam corporis recreationem⁴ quaerunt. Miro quodam instinctu⁵ concupiscunt liberam auram,⁶ campos apricos,⁷ silvas umbrosas, montes et valles, praesertim autem balneas iucundas.⁸

Ante dira⁹ Trianonensia in montibus Karpaticis et in Transsylvania plurima loca peramoena atque iucundissima languidos¹⁰ urbanos aestivatum¹¹ invitabant: nunc vero fere solus lacus Balaton aesti-

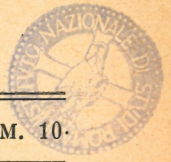
Tihonium — Ex machina Arpadi Illés de Edvi. — Tihany.

vantibus optatas praebet¹² delicias.

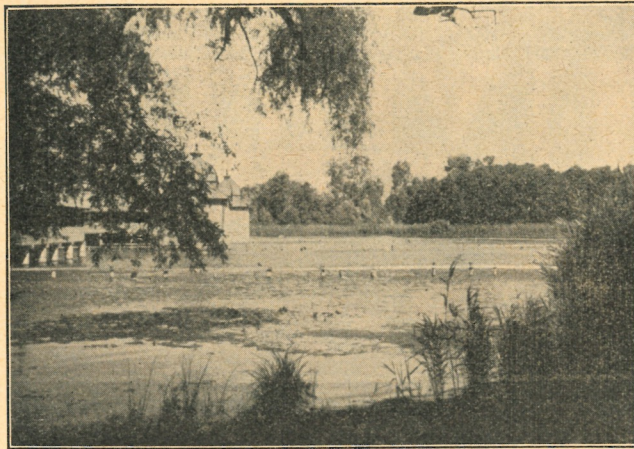
Hic autem lacus re vera adeo aptus est ad aestivandum atque balneandum,¹³ cui¹⁴ parem in Europa haud invenias. Cum quadam superbia¹⁵ nos lacum nostrum Balatonem mare Hungaricum appellamus.

Gloriamur autem singularibus his deliciis Pannoniae haud immerito.

1 falun 2 nyaralás 3 az elme pihentetését 4 új erőre hozását 5 ösztönszerűséggel kívánják 6 a szabad levegőt 7 a verőfényes 8 a fürdőket 9 a trianoni átok előtt 10 az elernyedtt 11 nyaralni hívták 12 nyújtja az óhajtott élvezeteket 13 nyaralásra és fürdőzésre 14 hogy hozzá foghatót 15 büszkeséggel

Cingunt¹⁶ lacum
satis magnum in
omni circuitu vil-
lae decentes,¹⁷
quae aestivanti-
bus commoda¹⁸
praebeant habi-
tacula.¹⁹ Ripae,
praecipue in par-
tibus meridianis,
sunt planae,²⁰ ha-
rena subtili²¹ et
pura obductae,²²
itaque aptissimae
ad solicationes.²³

Thermae — Ex machina Arpadi Illés de Edbi. — Hévíz.

Aqua ipsa in ripis meridianis planis
non est profunda,²⁴ itaque ne minimis
quidem pueris imminet pericula: immo,²⁵
cum calefiat²⁶ brevi tempore, ipsis mini-
mis fit iucundissima.

Iuventus adulta²⁷ lintribus velivolis²⁸
in aequore lacus vectitari²⁹ gaudet: sed
vae illis, quos insperata obruit pro-

cella!³⁰ Proh do-
lor! Infortunia
mortifera quo-
tannis eveniunt.

In sinu Tiha-
nyiensi (Balaton-
füred) atque in
angulo³¹ occiden-
tali (Hévíz) sunt
balineae etiam
aegrotis salu-
bres,³² quae non
solum aestate sed
etiam quocumque
tempore anni fre-

quententur reddantque nonnunquam etiam
paene desperantibus optatam sanitatem.

16 övezik 17 csinos villák 18 kényelmes 19 laká-
sokat 20 laposak 21 finom homokkal 22 bevonva
23 a napon való sütkézésre 24 nem mély
25 sőt 26 minthogy felmelegszik 27 a serdült ifjú-
ság 28 vitorlás csolnakokon 29 szeret hajókázni
30 vihar lep meg 31 a nyugati sarokban 32 gyógy-
fürdők is vannak.

Iudex prudens.

In pago¹ quodam Francogalliae rusticus
adit praetorem.² Conqueritur³ sibi per tene-
bras noctis tria alvearia⁴ apium doloso furto
repta⁵ esse.

Praetor de re aliquantulum meditatur,⁶
tum ait ad rusticum: Abi nunc domum!
Cras⁷ iterum veni! Sed affer tecum etiam
suspectos vicinos tuos!

Postero⁸ die, ut erat mandatum, adest
rusticus coram praetore cum tota sua impia
suspectaque vicinia.⁹

«Stultissime! — increpat¹⁰ eum praetor —
Quomodo audes tot honestos viros in ius¹¹
adducere? Num caecus es? Nonne vides in
petaso¹² maledicti furis totam gregem¹³ apium
consedisse?¹⁴

Vix ea fatus erat praetor, cum unus ru-
sticorum manu petasum¹⁵ petit, quo facto se
furem apium esse prodit.¹⁶

Arripitur¹⁷ statim et — stupentibus ceteris,
ipse vero ne minimum quidem renitens —
in vincula¹⁸ mittitur.

Georgius Vass
d. VI. cl. gymn. real.

1 Franciaország egyik falujában 2 felkeresi a
bíró 3 panaszkodik 4 méhkast 5 elloptak tőle
6 elgondolkodik 7 holnap megint 8 másnap
9 egész szomszédságával 10 förmed rá 11 törvény
elé hozni 12 kalapján 13 méhraj 14 szállott meg
15 kezével kalapjához nyúl 16 elárulja 17 letar-
tóztatják 18 és bűlinesekbe verik.

EX ARCHIVO RELIGIOSO

De morte regis Sancti Stephani.

(*Vita Sancti Stephani e codice Warsaviensi*,¹ 16., 17.)

16. ... in visione² apparuit angelus in albis vestibus dicens: «Veni dilecte mi rex Stephane ad me; quia tempus est, ut post labores seculi³ requiescas in gaudio paradisi».

Evigilans⁴ autem advocat episcopum et ei visionem edicit. Eadem vero die hora nona tactus febre⁵ debilitatus est et decidit in lectum.⁶ Et cum sibi transitus⁷ diem imminere cognovisset, accersitis⁸ episcopis et principibus et comitibus, et primis palatii sui iuvenibus, de Christi vocatione exsultans,⁹ indicavit¹⁰ eis dissolutionem¹¹ sui corporis imminere.

Deinde paterne¹² monuit illos... manus et oculos levans¹³ ad caelum sic orabat: «Regina caeli et terrae, imperatrix et coadiutrix inclita,¹⁴ tuo patrocinio¹⁵ sanctam ecclesiam cum episcopis et clero, regnum cum principibus et populis sub alis tuae protectionis¹⁶ relinquo». Quibus dictis oleo infirmorum corpus suum inungi petiit. Post unctionem *Credo* cantat, dein «*Pater noster*», quibus ultimum benedicens,¹⁷ manibus extensis¹⁸ sursum, dixit: «In manus tuas, Domine Jesu Christe, commendo animam meam».

17. *De morte et planctu*¹⁹ *regis Stephani et miraculis*. Instabat²⁰ autem solemnitas, Sanctae Dei Genitricis assumptio²¹ gloriosa, ad quam omnes solito more in Albam²² civitatem confluerunt,²³ et tentoriis²⁴ campos operuerunt. Planxerunt²⁵ autem eum omnes populi Hungariae, simul in unum dives et pauper, episcopi cum clero cantu lamentabili²⁶ animam eius commendabant,²⁷ atque fabricato marmore novo monumento²⁸ reconditur, in quo nondum quisquam positus fuerat.

Quidam autem episcopus Graecorum sanctae conversationis²⁹ in ipsa transitus³⁰ sui hora audivit animam Sancti Stephani in caelum deferentem³¹ per angelorum choros, et laudantes Dominum Jesum Christum.

Qui statim nuncium in Ungariam in Albam civitatem transmisit, et ita sicut audivit et vidit sanctus episcopus, nuntius eius invenit. Litteris autem de obitu eius a capitulo³² acceptis, ad dominum suum in Graeciam remeavit.

Saepe harmoniae³³ supra sepulchrum eius audiebantur angelorum, saepe lampades ardentes in aëre videbantur. Multorum vero pueri, qui infirmitate³⁴ sua eius liminibus³⁵ devovebantur,³⁶ mox ut perveniebant, curabantur,³⁷ auxiliante Domino nostro Jesu Christo.

1 varsói 2 egy látomásban 3 e földi élet fáradalmait után 4 felébredve 5 láztól gyötörve elgyengült 6 ágyba 7 elmulásának napja 8 összehivatván 9 örvendezve azon, hogy őt Krisztus hívja 10 megmondta nekik 11 testének felosztása 12 atyai jóssággal 13 az ég felé emelve 14 dicső 15 pártfogásodba 16 a te oldalad szárnyai alá 17 s ezzel az utolsó áldást mondva 18 karjait felfelé emelve 19 siratásáról 20 közeledett az ünnep 21 mennybemenetele 22 Székesfehérvárra 23 gyülekeztek 24 sátrakkal lepték el 25 siratták 26 siralmas énekkel 27 ajánlották lelkét, t. i. Isten kegyelmébe 28 sírboltba 29 szent dolgokkal foglalkozó 30 kimulásának órájában 31 égbe szálló 32 a káptalantól 33 angyalok zengzetei 34 betegségük miatt 35 az ő sírboltja küszöbénél 36 neki ajánlottak 37 meggyógyultak.

EX AUCTORIBUS ROMANIS

Relaxationes.*

a) *Caii Plinii Caecilii Secundi epistola ad Publum Cornelium Tacitum. (Lib. I. epist. 6.)*

«Caius Plinius Cornelio Tacito suo salutem!

Ridebis, et licet¹ rideas.

Ego ille, quem nosti,² apros³ tres, etquidem pulcherrimos, cepi.

Ipse⁴ — inquis.⁵

Ipse!⁶ — non⁷ tamen ut⁷ omnino ab inertia⁸ mea et quiete discederem.

Ad retia⁹ sedebam. Erant in proximo,¹⁰ non venabulum¹¹ aut lancea, sed stilus¹² et pugillares.¹³ Meditabar aliquid enota-

* szórakozások 1 de hát csak hadd nevens 2 akiről tudod, hogy milyen vagyok 3 három vaddisznót fogtam 4 Te magad? 5 mondod csodálkozva 6 Én bizony! 7 anélkül, hogy 8 pihenéséből... kizökken-tem volna 9 a vadászhalók mellett 10 a közelemben 11 vadászdárda 12 íróvessző 13 jegyzőtáblák.

bamque,¹⁴ ut, si manus vacuas, plenas tamen ceras¹⁵ reportarem.

Non est, quod¹⁶ contemnas hoc studendi¹⁷ genus. Mirum est, ut¹⁸ animus agitatione motuque corporis excitetur.¹⁹ Iam undique silvae et solitudo,²⁰ ipsumque illud silentium, quod venationi²¹ datur, magna cogitationis incitamenta²² sunt. Proinde quum venabere,²³ licebit, auctore²⁴ me, ut panarium²⁵ et lagunculam,²⁶ sic etiam pugillares feras.

Experieris²⁷ non Dianam magis montibus, quam Minervam inerrare. — Vale!»

b) *Caii Plinii Caecilii Secundi epistola ad Caninium Rufum. (Lib. II. epist. 8.)*

«Caius Plinius Caninio suo salutem!

Studes? an piscaris?²⁸ an venaris?²⁹ an simul omnia? Possunt enim omnia simul fieri ad Larium³⁰ nostrum. Nam lacus piscem, feras silvae, quibus lacus cingitur, studia altissimus³¹ iste secessus,³¹ affatim³² suggerunt.

Sed sive omnia simul, sive aliquid facias, non possum dicere,³³ *Invideo*: angor³⁴ tamen non et mihi licere,³⁵ quae sic concupisco,³⁶ ut aegri vinum, balinea,³⁷ fontes.

Nunquamne hos arctissimos³⁸ laqueos, si solvere negatur,³⁹ abrumpam?

Nunquam, puto.⁴⁰ Nam veteribus negotiis⁴¹ nova accrescunt, nec tamen⁴² priora peraguntur: tot nexibus,⁴³ tot quasi catenis maius in diem⁴⁴ occupationum agmen extenditur.⁴⁵ Vale!»

¹⁴ jegyezgettem ¹⁵ legalább a viaszos író táblákat teleírva ¹⁶ nincs miért megvetned ¹⁷ a szellemi munkálkodásnak ezen nemét ¹⁸ mennyire ¹⁹ felélénkül ²⁰ magány ²¹ mely a vadászattal jár ²² nagy serkentői a gondolkodásnak ²³ ha vadászni még ²⁴ az én felelősségemre ²⁵ amiként kenyeres tarisznyát és ²⁶ kulacsot ²⁷ tapasztalni fogod, hogy nem is annyira D. (a vadászat istennője), mint inkább M. (a tudomány istennője) bolyong a hegyeken ²⁸ vagy halászol? ²⁹ vagy vadászol? ³⁰ tó neve ³¹ ez a mélységes csendű félrevonultság ³² bőségesen szolgáltatnak ³³ ki sem mondhatom, mennyire irigyellek ³⁴ csak az hánt (azon aggódom) ³⁵ hogy nekem is nem lehet megtennem ³⁶ amiket úgy kívánok ³⁷ fürdőket ³⁸ ezeket a fojtogató (nagyon szoros) hurkokat... szétszakítani? ³⁹ ha már megoldani nem lehet ⁴⁰ úgy látom, soha. ⁴¹ régi munkáim nyakába újak nőnek ⁴² holott még az előbbieket sem tudom elvégezni ⁴³ annyi kötélekkel ⁴⁴ napról-napra nagyobbra ⁴⁵ teljeskedik elfoglaltságaim serege.

EX ARCHIVO LATINO HUNGARORUM

Offendebantur¹ nonnulli in eo, quod ego in fronte *Iuventutis* locativum, qui erat antea «Budapestini», in «Budapesti» commutavi.² Quo iure hoc fecerim, licet mihi demonstrare nonnullis speciminibus³ excerptis e chronicis historiae Hungaricae.

a) *Exempla indeclinata*: «Gerardus⁴ ergo episcopus de Chanad, in istis casibus in Pest per Hungaros de monte submissus in biga,⁵ martyrio coronatur». (Magistri Simonis de Keza Gesta Hungarorum, lib. II. cap. 3, 29.)

«Inter haec autem Endre et Levente... appropinquaverunt ad portum,⁶ qui vulgo dicitur *Pesth*.» (Chronicon Pictum Vindobonense. XLVII.)

b) *Exempla declinata*: «Et iam ab eo (scilicet comitatu), qui nominatur *Pestensis* a *Pesto* oppido, sumamus⁷ initium». (Scilicet describendorum comitatum, qui sunt in sinistra ripa Danubii. — Petri Ransani Epitome Rerum Hungaricarum. Index II.)

«Idcirco antequam ad eligendum regem Hungarorum magnates *Pestum* convenissent... (Petri Ransani Epitome Rerum Hungaricarum. Index XXX.)

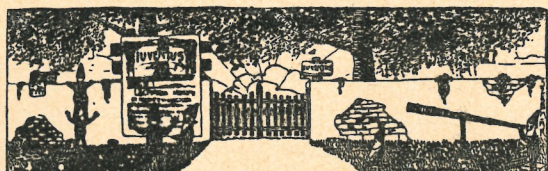
Permulta possum afferre huiusmodi exempla; sed quid ultra?

¹ megütköztek azon ² változtattam ³ néhány kiszakított szemelvényvel ⁴ Gellért ⁵ kétkerekű talyigán ⁶ ahhoz a révhez ⁷ vegyük a kezdetet.

«*Vitta caerulea*¹ *Oceani*» instituta est ad distinguendam² navem mercatoriam,³ quae celerrimo cursu Oceanum Atlanticum transvexerit.⁴

Anno 1900-mo navis vaporevecta⁵ «*Deutschland*», id est «*Germania*», cum laude celerissimi cursus primo *vittam caeruleam* meruit.⁶ Mox navis Anglica, cui nomen «*Mauretania*», illam Germanicam celeritate superavit obtinuitque⁷ decus *vittae caeruleae*. Novissime vero recuperavit hoc praemium celerrime navigandi vaporevecta⁸ Germanorum nomine «*Bremen*», id est Latine «*Brema*». Haec nempe Oceanum Atlanticum tempore 113 horarum atque 42 minutarum transmisit, quae faciunt quattuor dies, septemdecim horas et quadraginta duas minutas.

¹ az óceán kék szallagja ² kitüntetésére ³ kereskedelmi hajó ⁴ kel át az óceánon ⁵ gőzhajó ⁶ érdemele, szerezte meg ⁷ elnyerte ⁸ gőzös.

LECTARIUS MINIMIS.

Pulli¹ merulacei.

Martinellus² discipulus est tertiae classis gymnasii realioris.³ Martinelli parentes haud⁴ procul habitant ab urbe. Quotiescunque ergo duas dies coniunctim⁵ vacantes praebet calendarium, Martinellus noster domum proficiscitur.

Quid te domum attrahit,⁶ Martinelle? Pater-ne, mater-ne? An fraterculus, aut soror parvula? Hortus-ne, aut forsitan campus et silva?...

Nescit Martinellus ad haec respondere. Attrahit et hoc et illud. Attrahit eum aliquid... Senes dicunt: nostalgia.⁷

Nunc quoque domi vacat⁸ Martinellus. Non vero sedet iners in cubiculo,⁹ sed vagatur¹⁰ in agris et in silva.

Ante has duas hebdomadas¹¹ in arbore quadam nidum¹² merulae invenerat Martinellus. Tum iam septem ova parva caerulea,¹³ leniter¹⁴ conspersa nigris punctulis, in nido erant. Quid novi¹⁵ nunc post duas hebdomadas in nido erit? Hoc videre Martinellus iam diu valde¹⁶ cupiebat.

Quid¹⁷ ultra? Ascendit in arborem, inspicit¹⁸ nidum, reperitque in illo amabiles¹⁹ septem pullulos vivaces,²⁰ alacres,²¹ evolare²² paratos.

Nulla²³ mora! Eximit²⁴ statim unum post alterum e nido et — more²⁵ rustico — condit²⁶ cunctos in sinu interulae.²⁷ Tum descendit de arbore cumque praeda sua carissima properat domum.

Quid vero in termino²⁸ pagi?... In termino pagi lacus²⁹ parvus est. In ripa lacus gallina matrix³⁰ glocitat,³¹ glocitansque curstat vesana³² huc et illuc. Pulli eius enim omnes in aqua sunt.

Non submerguntur,³³ sed natant omnes hilariter.³⁴ Non enim sunt pulli gallinacei,³⁵ sed pulli anolini,³⁶ miserae gallinae matricis pulli privigni,³⁷ quos ipsa quidem ex ovis³⁸ anolinis excluserat,³⁹ quibus vero naturam anolinam instinctumque⁴⁰ natandi non ipsa dedit, nec potest demere.

Vae, misera matrix! — ait secum Martinellus. Si ista pro privignis pullis tantas vaesanas⁴¹ agit, quanta debet⁴² esse desperatio matris merulae pro genuinis⁴³ suis pullulis amissis! Hunc crudelem dolorem maternum ego reparare⁴⁴ debeo!

Sic secum Martinellus. Revertitur extemplo in silvam, ascendit in arborem, reponit pullulos merulaceos in nidum. Ubi de arbore descendit, quid videt? Circumvolitant iam ambae merulae suos pullulos ineffabili⁴⁵ gaudio.

Conquiescit⁴⁶ hoc visu et Martinelli sensibilis conscientia.

¹ szürkerigófiókák ² Marci ³ reálgimnáziumi
⁴ nem messze ⁵ két kapcsolatos szünetes napot
nyújt ⁶ vonz ⁷ a honvágy ⁸ szünetet ⁹ nem ül
tétlenül bent a szobában ¹⁰ barangol ¹¹ két héttel
ezelőtt ¹² rigófészket ¹³ hét kis kék tojás ¹⁴ enyhén
tarkítva fekete pontocskákkal ¹⁵ mi újság lesz most
¹⁶ már régóta nagyon vágyott ¹⁷ no s aztán? ¹⁸ bele
néz a fészekbe ¹⁹ kedves ²⁰ eleven ²¹ élénk ²² ki-
repülni kész fiókák ²³ semmi tétova! ²⁴ kiszedi
²⁵ falusi szokás szerint ²⁶ elrejtí valamennyit ²⁷ az
inge gelebébe ²⁸ a falu szélén ²⁹ egy kis tó van
³⁰ a kotlós tyúk ³¹ kot-kotol ³² futkos eszeveszetten
³³ nem merülnek el ³⁴ vígan uszkálnak ³⁵ nem csir-
kék ugyanis ³⁶ kacsa fiókák ³⁷ mostoha fiókái
³⁸ kacsa tojásokból ³⁹ költött ki ⁴⁰ s az úszóöszönt
⁴¹ ekkora örjögéseket csinál ⁴² mekkora lehet a
kétségbeesése ⁴³ vérbeli ⁴⁴ helyrehozni tartozom
⁴⁵ kimondhatatlan ⁴⁶ megnyugszik a M. érzékeny
lelkiismerete is.

Pro victoribus certaminum¹ studiorum.

In Nro 9-no *Iuventulis* iam registravimus² eventum certaminum studiorum regnicolarium. Hactenus, praeter laudes, sola praemia erant singulis victoribus commendationes³ testimoniis maturitatis indorsatae.⁴ Huiusmodi commendationes prioritatem praestabant⁵ in inscribendo ad studia academica.⁶ Nunc vero sic dicta *industria gravis*,⁷ mediante⁸ Societate Széchenyiana, constituit iuvenibus, qui e certaminibus studiorum regnicolaribus victores evasissent,⁹ ad studia prosequenda¹⁰ etiam opes¹¹ necessarias se praestaturam esse. Summopere¹² laudabilis est ista destinatio!¹³

¹ a tanulmányi versenyek győztesének érdekében
² közöltük ³ ajánlások ⁴ háttérrel az érettségi
bizonyítványokra ⁵ elsőbbséget biztosítottak ⁶ a fő-
iskolai tanulmányokra való beiratkozásnál ⁷ nehéz
ipar ⁸ a Sz. T. közvetítésével ⁹ győztesen kerültek ki
¹⁰ tanulmányaik folytatására ¹¹ segítséget ¹² szer-
fölött ¹³ elhatározás.

VIRTUTES CORPORIS

Cartamen* natandi

pro «*grandi praemio*» Francogallorum.

Parisiis quotannis repetitur¹ certamen per spatium centum metrorum celerrime natandi pro *summo praemio*, cui nomen franco-gallicum est «*Grand Prix*». Huius anni certamen nunc fuit septimo die Iulii.

Adhuc iam ter, scilicet anno 1925., 1926. et 1927., ex hoc certamine Hungarus noster dr. *Stephanus Bárány* victor evaserat.² In horno³ certamine strenuus ei aemulator⁴ existit natator Francogallus nomine *Taris*. At *Bárány* noster nunc quoque etiam quarta vice⁵ victor evasit, etquidem post certaminum memoriam⁶ brevissimo adhuc per Europam tempore 59'4 secundarum.⁷

Multitudo sex millium spectantium ingenti applausu et ovatione⁸ victorem salutavit.

*

Saltus de volaculo⁹ ardente. Aetatem agimus¹⁰ machinarum et infortuniorum.¹¹ Ex quo enim inventae sunt machinae diversi generis, multiplicata¹² sunt valde infortunia, novissimumque in aevum¹³ irruit¹⁴ etiam novissimum genus mortis, scilicet infortunio mechanico¹⁵ peremptae vitae.

Quamdiu terra marique nonnisi *vi vaporis*¹⁶ agebantur machinae *stabiles*, *locomobiles* et *locomotivae*, tantummodo annua¹⁷ eveniebant maiora infortunia per explosionem,¹⁸ per elisam¹⁹ rotam, per concursum²⁰ navium aut vecturarum.²¹

Ex quo²² etiam *vis electrica*²³ vehicula²⁴ per vias oppidorum et machinas fabricarum²⁵ agitare²⁶ coepit, etsi leviora, numero autem frequentiora,²⁷ circiter menstrua,²⁸ nunciabatur²⁹ infortunia.

Novissime³⁰ vero *vi benzini*³¹ vecta automobilia in terra, atque volacula³² in aëre tot tantaque quotidie proferunt³³ infortunia,

quae ephemerides³⁴ cuncta iam commentari³⁵ nequeant.

Quod autem nuperrime³⁶ in America evenit,³⁷ omnino³⁸ insolitum, ingenio³⁹ *pilnotae* rectum singularique⁴⁰ eiusdem dexteritate⁴¹ evitatum⁴² infortunium revera memoratu dignum est.

Pilnota scilicet quidam militaris, nomine *Haddon*, novo volaculo ardue⁴³ volando usque in altitudinem decem millium metrorum evectus⁴⁴ est.

Cum in hac altitudine motorem intercluderet,⁴⁵ extemplo incendium⁴⁶ exarsit in volaculo. *Pilnota* ruens⁴⁷ deorsum⁴⁸ se demisit⁴⁹ usque ad altitudinem trium millium metrorum.

Hic vehementissimo in deruendo aurae motu⁵⁰ incendium iam suffocatum⁵¹ esse existimans volaculum iterum sursum⁵² direxit. Ast fefellit⁵³ eum haec praesumptio;⁵⁴ flammae enim denuo efflagraverunt.⁵⁵

Pilnota denique ad ultimam rationem salutis⁵⁶ confugiens⁵⁷ exsiluit e volaculo ardente atque tardicasurii⁵⁸ ope denisit⁵⁹ se in terram feliciter.

Decidit mox et volaculum combustum.

* úszóverseny 1 megismétlik a 100 méters gyorsúszás versenyét 2 került ki győztesen 3 az idei versenyen 4 kemény versenytársa akadt 5 a negyedik alkalommal is 6 rekordidővel 7 másodperenyi 8 tapssal és éljenzéssel 9 repülőgépről 10 korát éljük 11 a szerencsétlenségeknek 12 megsokszorozódtak 13 a legújabb korszakba 14 berontott 15 az életnek gépi baleset miatt való pusztulása 16 gőz erejével 17 évenként 18 robbanás 19 kisiklás 20 összeütközés 21 vonatok 22 amióta 23 a villamos erő is 24 kocsikat 25 gyárak gépeit 26 hajtja 27 gyakrabban 28 havonként 29 jött hírök szerencsétlenségeknek 30 legutóbb azonban 31 benzín erejével hajtott 32 repülőgépek 33 idéznek elő 34 az újságok valamennyit 35 megírni sem tudják 36 a minap 37 történt 38 egészen szokatlan 39 a pilóta eszével kormányozott 40 páratlan 41 ügyességével 42 kikerült szerencsétlenség 43 meredek repüléssel 44 felemelkedett 45 elzárta 46 tűz lobbant fel 47 zuhanva 48 lefelé 49 ereszkedett 50 léghuzattól 51 a tűz már elfulladt 52 ismét felfelé kormányozta 53 ámde cserbenhagyta 54 ez a feltevés 55 újból fellobogtak 56 a menekülésnek 57 folyamodva 58 ejtőernyő segítségével 59 leereszkedett.

EX DIURNIS

Patrovus¹ Bem.

Iosephus Bem, Polonus natus erat in opido Galiciae *Tarnov* anno 1795-to. Iam puer² militiam sibi vitae rationem³ elegerat. Pugnavit contra Russos pro libertate Poloniae. Pugnae apud *Ostrolenkam* (1831.) ipse dux et heros erat. Anno 1833-tio pro libertate Portugaliae pugnabat.

Annis denique 1848. et 1849. pro libertate nostra *Hungarica* fortissime ducebat copias⁴ Transsylvanicas contra infesta Austriaca et Russica agmina.

Dux ingeniosus⁵ milites suos Hungaros valde diligebat. Alexandrum Petőfi dilectum⁶ suum filium appellabat: fortissimi vero fidelissimique eius Siculi⁷ *patrovum Bem* ducem suum carissimum vocabant.

Post infelicem exitum belli illius pro libertate gesti *patrovus Bem* in Turciam emigravit ibique anno 1856-to vitam finivit.

Ossa eius nunc exeunte⁸ Iunio, tumulanda in solo⁹ natali, e Turcia in Poloniam revecta¹⁰ sunt.

Iter *patrovi Bem* per Hungariam mutilatam¹¹ multo magis glorioso triumpho quam exsequiis¹² fuit simillimum.

Interrupta¹³ via constitit heros noster ad unam diem (28. Iunii) hic Budapesti. In porticu Musei Gentici¹⁴ fecimus ei iusta¹⁵ grato¹⁶ animo Hungarico.

Laudavit¹⁷ *patrovum Bem* oratione festiva¹⁸ Minister tuendae¹⁹ patriae comes Carolus Csáky. Cecinerunt symphoniaci²⁰ Hymnum Hungaricum et Hymnum Polonicum.

Deinde impositum est sepulchrum²¹ pedamento²² tormentario, quod sex equi vehebant.²³ Adserta²⁴ vehenda septem curus²⁵ vix sufficiebant. Symphoniaci modos²⁶ Rákóczianos canebant. Exsequebantur²⁷ funus duce ipso regni gubernatore *Nicolao Horthy* nobilissimi viri Hungari et Poloni et multa milia hominum usque ad porticum²⁸ viae ferratae orientalis.

Ossa *patrovi Bem* deputatio²⁹ nostra maior usque ad fines regni, altera minor una cum Polonis usque *Tarnoviam* comitavit.³⁰

Laconice.¹ Ad Lysandrum, ducem Laconicum, litteras misit dux Persarum:

«Si pedem in terram Graeciae intulero,² omnia ibi peribunt igne madebuntque sanguine!»

Rescripsit ad eum Lysander Laconice: „Si“ ...

★

Hypocrisis.³ Socrates non indulgebat hypocritis.

Antisthenes, qui aliquamdiu et ipse inter Socratis discipulos erat, novam condidit scholam philosophicam etquidem sic dictam cynicorum.⁵ Modeste⁶ vivere, nihil sibi vindicare⁷ — hoc erat principium⁸ huius philosophiae.

Antisthenes proprio exemplo hanc vivendi rationem⁹ demonstrabat. Inter alia etiam lacernam¹⁰ adeo laceram¹¹ gestabat, ut cuique oculos offenderent¹² foramina.¹³

«Antisthenes, — corripit¹⁴ eum die quodam Socrates — scisne, quid ego per foramina lacerae tuae lacernae videam? Non tuam modestiam, sed tuam vanitatem!»¹⁵

★

Fridericus II., rex Borussiae,¹⁶ die quodam per fenestram prospiciens¹⁷ magnam

1 Bem apó 2 mint gyermek 3 a katonáskodást választotta élethivatásul 4 az erdélyi csapatokat 5 nagyészü 6 kedves fiának szólította 7 székelyei 8 június végén 9 a szülőföldben való eltemetés végett 10 hazaszállították 11 esonka 12 mint temetéshez 13 félbeszakítván útját 14 Nemzeti Múzeum 15 megadtuk neki a végtisztességet 16 hálás m. lélekkel 17 elbűsűztatta 18 ünnepi beszéddel 19 honvédelmi miniszter 20 elzengték a zenekarok 21 a koporsó 22 ágyútalpra 23 húzott 24 a koszorúk szállítására 25 kocsai alig volt elég 26 a Rákóczi-indulót játszották 27 kikísérték 28 a keleti pályaudvarig 29 küldöttse-günk 30 elkísérte.

1 lakonikusan, spártai rövidséggel 2 ha beteszem a lábamat 3 képmutatás 4 nem szívelte 5 közönyösek, akik mindent kutyába vesznek 6 szerényen 7 semmit sem igényelni 8 alapelve 9 ezt az életvetet saját példájával szemléltette 10 köpenyegét 11 annyira rongyosat viselt 12 sértették 13 a lyukak 14 feddi meg 15 a te hiúságotat 16 Poroszország 17 kitekintve.

multitudinem vidit congregatam ante chartam¹⁸ quandam palam¹⁹ profixam. — «Abi ait ad pedisequum²⁰ — et inspice, quid illi homines legant.»

Pedisequus abiit, mox rediit et nunciavit regi suo Friderico :

— „Chartam satyricam²¹ legunt, qua ipsi regi illudatur.“²²

— «Admodum in alto²³ est profixa illa charta; — respondit rex — redi, deme²⁴ de pariete et affige inferius,²⁵ ut homines commodius²⁶ legere possint.»

*

In Oceano. *Viator* maritimus²⁷ ad malesum nautam :²⁸

Dic quaeso, quantum distemus²⁹ a terra ?

Nauta : Unum chiliometrum.³⁰

Viator : Quare attamen terram nondum videmus ?

Nauta : Ob aquam. Ego enim distantiam³¹ non per longum et latum aequor³² aestimavi, sed distantiam brevissimam, quae nunc est in profundum.³³

*

Lapsus linguae.³⁴ *Hospes* ad administrum³⁵ cauponium :³⁵ Maledicte puer, tu lapsus linguae fecisti !

Administer : Sit venia, domine ! Ego adhuc nullum verbum ore emisi.

Hospes : Verbo revera nihil peccavisti, sed opere.³⁶ Ego enim linguam *vitulinam*³⁷ posposci : at tu mihi linguam *bubulam*³⁸ attulisti.

*

Urbanus ruri.³⁹ Dominus urbanus rus⁴⁰ migravit aestivatum.⁴¹

Excipit eum rusticus valde comiter :⁴² «Nullo hic suscitalulo⁴³ opus est, domine ! Suscitalit te galli⁴⁴ cantus.»

„Bene est : — ait urbanus — Institue⁴⁵ eum in tertium quadrantem⁴⁶ ad septimam !“

*

Male⁴⁷ interpretatum. *Puer* ad matrem : «Matercula, pupugit⁴⁸ me vespa !»

Mater : „Nihil est. Illine⁴⁹ statim amniotico !“

Puer : «Nequeo ;⁵⁰ iam avolavit.»⁵¹

¹⁸ irat előtt ¹⁹ nyilvánosan kifüggesztett ²⁰ apródjához ²¹ egy gúnyiratot ²² magát a királyt gúnyolják ²³ nagyon magasan ²⁴ vedd le a falról ²⁵ függeszd ki lejjebb ²⁶ kényelmesebben ²⁷ tengeri utas ²⁸ a matrózhoz ²⁹ milyen messzire vagyunk ³⁰ kilométernyire ³¹ a távolságot ³² nem hosszában-szélében a tenger színe felett gondoltam ³³ a mélybe, a tenger fenekéig ³⁴ nyelvbotlás ³⁵ a pincérhez ³⁶ cselekedettel ³⁷ borjúnnyelvet ³⁸ marhanyelvet ³⁹ a városi ember falun ⁴⁰ falura költözött ⁴¹ nyaralni ⁴² nagyon nyájasan ⁴³ nincs itt szükség ébresztő órára ⁴⁴ a kakasszó ⁴⁵ igazítsd ⁴⁶ háromnegyed hétre ⁴⁷ félreértés ⁴⁸ megcsipett egy darázs ⁴⁹ kend be hamar (t. i. a csipést) ⁵⁰ nem lehet ⁵¹ már elrepült (t. i. a darázs).

Solutiones aenigmatum Numeri 8.

I. Quod licet Iovi, non licet bovi. — II. ara, hara, vara. — III. eques. — IV. Caelum ipsum petimus stultitia, neque per nostrum patimur scelus iracunda Iovem ponere fulmina.

Solutiones aenigmatum Numeri 9.

I. Primus inter pares. — II. Parce nobis Domine ! — III. Ovum. — IV. era = hera, cera, fera, pera, sera. — V. Arma virumque cano, Trojae qui primus ab oris Italiae profugus Lavinjaque venit litora.

Aenigmata.

In hoc ultimo (10.) Numero anni XIII. non dantur aenigmata, ne solutionibus transcendendum sit in annum sequentem.

Constructor qui eram huius anni XIII. *Iuventus*, gratias ago omnibus eis, qui labores meos benevolis animis prosequerantur.

Josephus Irsik.

Constructor ephemeridis : JOSEPHUS IRSIK.

Budapest, I., Lipótmezei-út 6.

ad quem litterae quaecumque mittantur.

Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedioscholarium Catholicorum. — A Katholikus

Középiskolai Tanáregyesület költségén.

(Praeses : STEPHANUS ACSAY DR., elnök.)